

Όμηρος

[Στο νησί των Φαιάκων]

Στην *Οδύσσεια* ο Όμηρος περιγράφει τις περιπέτειες του Οδυσσέα, του βασιλιά της Ιθάκης, μέχρι να φτάσει στην πατρίδα του. Τα παρακάτω αποσπάσματα είναι παρμένα από τη ζ ραψωδία (στίχοι 177-183 και 188-218). Σ' αυτήν ο Οδυσσέας, αφού έχει βγει κολυμπώντας στη χώρα των Φαιάκων, παρουσιάζεται μπροστά στη Ναυσικά, την κόρη του βασιλιά Αλκίνοου. Εκείνη τον συμβουλεύει να δει τον πατέρα της.

Κάμε ένα έλεος, Κυρά. Με την ψυχή στο στόμα
στα χέρια σου πρωτόπεσα κι άλλους δεν ξέρω ανθρώπους
που κατοικούν τη χώρα αυτή και χαίρονται τον τόπο.
Έλα την πόλη δείξε μου και δώσ' μου ένα αποφόρι*,
μαζί σου αν έφερρες εδώ τα ρούχα να τυλίξεις.
Κι ας σου χαρίσουν οι θεοί όσα ζητά η καρδιά σου,
άντρα και σπίτι, και γλυκιά μέσα του αγάπη ας κλείσουν.

* (το) **αποφόρι**: παλιό
ρούχο

* (ο) **τυχόντας**: τυχαίος,
από ταπεινή γενιά

Κι η ασπροχέρα η Ναυσικά τ' απάντησε έτσι κι είπε:
«Ξένε, δε φαίνεσαι άκριτος μήτε άνθρωπος τυχόντας*.
Στον κόσμο ο Δίας μόνος του μοιράζει τ' αγαθά του,
σε βασιλιάδες και φτωχούς, καθώς το θέλει εκείνος.
Αυτά και σένα σου 'δωσε και πρέπει να υπομένεις.
Και τώρα της πατρίδας μου σαν πάτησες το χώμα,
δε θα σου λείψει φόρεμα μήτε άλλο απ' όσα πρέπει
να λάβει ξένος δύστηχος που θα μας συναντήσει.
Και θα σου δείξω πρόθυμα την πόλη και θα μάθεις
και του λαού της τ' όνομα. Τη χώρα αυτή οι Φαιάκοι
την έχουν κι είμαι κόρη εγώ του ξακουσμένου Αλκίνοου,
που θάρρος και ζωή απ' αυτόν κρατιέται των Φαιάκων».
Είπε και τις σγουρομάλλες φωνάζει παρακόρες:
«Σταθείτε· γιατί φύγατε, κορίτσια, που είδατε άντρα;
Μήπως και φοβηθήκατε κανείς οχτρός πως είναι;
Δε βρίσκεται ούτε θα βρεθεί το παλικάρι τ' άξιο,
που θα 'ρθει εδώ τον πόλεμο να φέρει στους Φαιάκους,
γιατί οι αθάνατοι θεοί μας προστατεύουν όλοι
κι αλάργα μες στο πέλαγο τ' αφροπερικλεισμένο
καθόμαστε παράμεροι, μήτε μας σμίγουν άλλοι.
Μα αυτός ο δύστηχος εδώ ναυαγισμένος ήρθε
και πρέπει να τον σώσουμε. Γιατί τους στέλνει ο Δίας

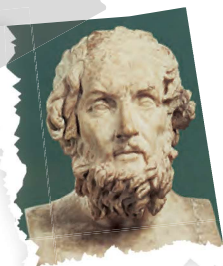
φτωχούς και ξένους. Πρόσχαρο το λίγο που θα δώσεις.
 Μα ελάτε, κόρες, δώστε του φαΐ, πιτό του ξένου
 και στο ποτάμι λούστε τον, σε απάνεμο ένα μέρος».
 Είπε κι οι κόρες στάθηκαν κι έσπρωχνε η μια την άλλη,
 και σ' ένα απόσκιο οδήγησαν το θεϊκό Δυσσέα,
 καθώς τους είπε η Ναυσικά, του Αλκίνου η θυγατέρα.
 Κοντά του ρούχα του 'βαλαν, χιτώνα και χλαμύδα,
 του 'δωσαν και ροῖ* χρυσό με λάδι υγρό γεμάτο,
 και τον καλούσαν να λουστεί στου ποταμού το ρέμα.

μετάφραση: Ζήσιμος Σίδερης

* (το) ροῖ: ελαιοδοχείο
 με μακρύ λεπτό στόμιο·
 μ' αυτό ρίχνουν το λάδι
 στο φαγητό

Ερωτήσεις - Δραστηριότητες:

1. Να χαρακτηρίσετε τη Ναυσικά από τη συμπεριφορά της απέναντι στον Οδυσσέα, τον ξένο δηλαδή που φτάνει στη χώρα της ταλαιπωρημένος.
2. Τι πίστευαν για τους ξένους και ποιο ρόλο είχε η φιλοξενία στη ζωή των αρχαίων Ελλήνων; Σε ποιους στίχους του αποσπάσματος της *Οδύσσειας* φαίνεται αυτό;
3. Στο θέμα της φιλοξενίας οι σύγχρονοι Έλληνες ποια στάση κρατούν; Δώστε κάποια παραδείγματα.
4. Ποια επίθετα χρησιμοποιεί ο Όμηρος για να χαρακτηρίσει τη Ναυσικά, τις παρακόρες και τον Οδυσσέα; Προσθέστε και δικά σας επίθετα δικαιολογώντας τα.

Όμηρος

Είναι ο μεγαλύτερος αρχαίος Έλληνας επικός ποιητής. Λέγεται ότι γεννήθηκε στη Χίο ή στη Σμύρνη μεταξύ του 9ου και του 8ου π.Χ. αιώνα. Ήταν πολυταξιδεμένος ραψωδός. Θεωρείται ο συγγραφέας της *Ιλιάδας* και της *Οδύσσειας*, που είναι αξεπέραστα έργα του έντεχνου λόγου.